

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΒΕΛΓΡΑΔΙ

Γραφείο Οικονομικών
& Εμπορικών Υποθέσεων
Emilijana Josimovica 4/III
11000 BEOGRAD

Τηλ. : 00 381 11 322 23 38 - 323 15 77

Fax: 0038 1 11 324 92 15

e-Mail : greconof@nadlanu.com

ΑΔΙΑΒΑΘΜΗΤΟ - ΚΑΝΟΝΙΚΟ

Βελγιάδι, 1 Οκτωβρίου 2010

Α.Π. Φ. 2430 /ΑΣ 814

- ΠΡΟΣ: Υπουργείο Εξωτερικών
B2 Δ/νση
- ΚΟΙΝ.: 1) Υπουργείο Εξωτερικών
-Διπλ. Γρ. κ. Υπουργού
-Διπλ. Γρ. κ. ΑΝΥΠΕΞ
-Διπλ. Γρ. κ. ΥΦΥΠΕΞ
-Γρ. κ. Γ.Γ. Δ.Ο.Σ. & Α.Σ.
-Γρ. κ.κ. Β' & Γ' Γεν. Δ/ντών
-Α3, Β1, Β6, Β7, Β8, Γ1 Δ/νσεις
-Γρ. Ο.Ε.Υ. Βορείου Ελλάδος
-Πρεσβείες Αγκυρας, Σόφιας
Βουκουρεστίου, & Γραφ. Ο.Ε.Υ.
-Γεν. Προξενείο Κωνσταντινούπολης
& Γραφ. Ο.Ε.Υ.
- 2) Υπουργείο Περιφερειακής
Ανάπτυξης &
Ανταγωνιστικότητας
Γρ. κ. Υπουργού (μέσω ΥΠΕΞ)
- 3) Υπουργείο Περιβάλλοντος,
Ενέργειας & Κλιματικής Αλλαγής
Γρ. κας Υπουργού (μέσω ΥΠΕΞ)
- 4) Υπουργείο Μεταφορών,
Υποδομών & Δικτύων
Γρ. κ. Υπουργού (μέσω ΥΠΕΞ)
- 5) Σ.Ε.Β. (μέσω ΥΠΕΞ,
fax: 210 3222929)
- 6) Σ.Β.Β.Ε. (μέσω ΥΠΕΞ,
fax: 2310 541933)
- 7) Κεντρική Ένωση Επιμελητηρίων
Ελλάδος (μέσω ΥΠΕΞ,
fax: 210 3622320)
- 8) Ελληνική Ένωση Τραπεζών
(μέσω ΥΠΕΞ,
fax: 210 361-53-24)
- 9) Τ.Ε.Ε.
(μέσω ΥΠΕΞ, fax: 210 322-17-72)
- Ε.Δ.: Γραφείο κ. Πρέσβυ

ΘΕΜΑ: «Σερβικές Οικονομικές Εξελίξεις».

Σερβική Οικονομία (Δ.Ν.Τ.) - Χρηματοπιστωτικός Τομέας - Τράπεζες

Σύμφωνα με την Νο 10/359/28-9-10 ανακοίνωση του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου:
Το Εκτελεστικό Συμβούλιο τούτου έλαβε απόφαση στις 28-9-10 σχετικά με την
ολοκλήρωση της πραγματοποιηθείσας εδώ, από 23 έως 31-8-10, πέμπτης κατά σειρά
αξιολόγησης των, στο πλαίσιο του μεταξύ Σερβίας - Δ.Ν.Τ., υφιστάμενου Προληπτικού

Διακανονισμού Ετοιμότητας ("Precautionary Stand-By Arrangement - SBA" [που προβλέπει τη χορήγηση στη Σερβία δανείου € 2,9 δις]), επιδόσεων της σερβικής οικονομίας.

Η πιο πάνω τυπική ολοκλήρωση καθιστά δυνατή την προς το σκοπό ενίσχυσης των σερβικών συναλλαγματικών αποθεμάτων, εκταμίευση ποσού € 366,5 εκατ. ή \$ 494 εκατ.

(Σημειωτέο, όπως δήλωσε πρόσφατα ο Διοικητής της Εθνικής Τράπεζας της Σερβίας ["N.B.S."], κ. Dejan Soskic, λόγω του καινοποιητικού μεγέθους σήμερα των προαναφερθέντων αποθεμάτων, μελετάται η είσπραξη μόνο € 53,5 εκατ. από το ανωτέρω εγκριθέν ποσό των € 366,5 εκατ.).

Το βάσει του ανωτέρω Διακανονισμού εφαρμοσθέν σερβικό οικονομικό πρόγραμμα, συνέτεινε ώστε να αντιμετωπιστούν αποτελεσματικά οι εδώ επιπτώσεις της διεθνούς δημοσιονομικής κρίσης, καθώς επίσης να δρομολογηθεί στη χώρα μία διαδικασία σταθερής οικονομικής ανάκαμψης.

Ένας εντονότερος ρυθμός διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, σε συνδυασμό με επανάκαμψη των άμεσων ξένων επενδύσεων, θα μπορούσε να στηρίξει μεσοπρόθεσμα την αναπτυξιακή πορεία και τις προοπτικές απασχόλησης της Σερβίας.

Το προωθηθέν στο σερβικό κοινοβούλιο, νομοσχέδιο δημοσιονομικής υπευθυνότητας αποσκοπεί στην εφαρμογή μίας συγκροτημένης μεσοπρόθεσμης συναφούς πολιτικής, που θα συνεχίζεται και μετά την λήξη (Απρίλιος 2011) του στο πλαίσιο του προαναφερθέντος Διακανονισμού, εφαρμοζόμενου οικονομικού προγράμματος.

Η ανωτέρω δημοσιονομική πολιτική, που θέτει στόχους σε σχέση με τα λογιστικά μεγέθη του κρατικού προϋπολογισμού, προβλέπει την από τον Ιανουάριο 2011, σταδιακή έξοδο από το υφιστάμενο πάγωμα μισθών και συντάξεων του δημόσιου τομέα.

Δεδομένου ότι, ο σερβικός χρηματοπιστωτικός τομέας βρίσκεται στο στάδιο εξόδου από τη δημοσιονομική κρίση, κρίνεται σκόπιμη η σταδιακή κατάργηση των υφιστάμενων έκτακτων προγραμμάτων πιστωτικής στήριξης της οικονομικής/επιχειρηματικής δραστηριότητας, όπως π.χ. εκείνων για τη χορήγηση χαμηλότοκων δανείων (soft loans).

Η εξασφάλιση της εφαρμογής διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων στους τομείς διαχείρισης του φορολογικού συστήματος, επιχειρηματικής δραστηριότητας, ιδιωτικοποιήσεων, αποκρατικοποιήσεων και αναδιάρθρωσης των κρατικών επιχειρήσεων, θα ενισχύσει μεσοπρόθεσμα τις προοπτικές οικονομικής ανάκαμψης και αύξησης της απασχόλησης.

Σύμφωνα με ανακοίνωση του σερβικού Υπουργείου Οικονομικών, κατόπιν συνεννόησης της σερβικής κυβέρνησης με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, προωθήθηκε στο σερβικό κοινοβούλιο νομοσχέδιο, που αφορά στις σχετιζόμενες με δημοσιονομική υπευθυνότητα, αλλαγές και τροποποιήσεις του νόμου για τον προϋπολογισμό.

Διευκρινίζεται ότι, το συγκεκριμένο νομοσχέδιο προβλέπει γενικούς και ειδικούς ως άνω δημοσιονομικούς κανόνες, που επιτρέπουν την εφαρμογή μίας εϋκαμπτης συναφούς πολιτικής, αναλυτικότερα:

Οι πιο πάνω γενικοί κανόνες περιλαμβάνουν την επιδίωξη ετήσιας μείωσης, μεσοπρόθεσμα, του δημοσιονομικού ελλείμματος, κατά μισή ποσοστιαία μονάδα, ώστε το 2015 τούτο να διαμορφώνεται σε ποσοστό όχι ανώτερο του 1% του Α.Ε.Π.

Παρέχεται στην κυβέρνηση η δυνατότητα όπως, σε περιόδους οικονομικής ύφεσης επιτρέψει τη διαμόρφωση ευρύτερων ως άνω ελλειμμάτων, σε περίπτωση όμως οικονομικής ανάπτυξης, θα πρέπει τούτη, είτε να διατηρεί το προαναφερθέν έλλειμμα χαμηλότερο του 1% του Α.Ε.Π., είτε να πραγματοποιεί δημοσιονομικό πλεόνασμα.

Το μέγεθος του δημόσιου χρέους, μη περιλαμβανομένων σε τούτο υποχρεώσεων σχετικών με επανορθώσεις, που αφορούν σε περιουσίες οι οποίες εθνικοποιήθηκαν εδώ μετά τον δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο, δεν θα πρέπει να υπερβαίνει το 45% του Α.Ε.Π.

Οι ανωτέρω ειδικοί κανόνες επιφέρουν μεταβολές στη δομή των δημόσιων δαπανών καθώς και στο σύστημα τιμαριθμικής αναπροσαρμογής μισθών και συντάξεων του δημόσιου τομέα, μέχρις να διαμορφωθούν τούτα στο 8% και 10% του Α.Ε.Π. αντίστοιχα.

Προβλέπονται επίσης τα εξής:

Κανόνες δημοσιονομικής υπευθυνότητας για τις αρχές της τοπικής αυτοδιοίκησης, βάσει των οποίων το εύρος των δημοσιονομικών ελλειμμάτων των συγκεκριμένων αρχών δεν θα πρέπει να υπερβαίνει το 10% των ετήσιων εσόδων τους, εκτός και τυχόν μεγαλύτερο εν λόγω εύρος οφείλεται σε διενέργεια τοπικών δημόσιων επενδύσεων.

Σύσταση ενός τριμελούς δημοσιονομικού συμβουλίου, τα μέλη του οποίου θα εκλέγονται από το σερβικό κοινοβούλιο, κατόπιν πρότασης του Σέρβου Προέδρου, κ. Boris Tadic, της Σερβίδας Υπουργού Οικονομικών, κας Diana Dragutinovic και του Διοικητή της Εθνικής Τράπεζας της Σερβίας ("N.B.S."), κ. Dejan Soskic.

Υπενθυμίζεται ότι:

Το Εκτελεστικό Συμβούλιο του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου θα λάμβανε την προαναφερθείσα εγκριτική απόφαση μόνον εφόσον η σερβική κυβέρνηση προωθούσε έγκαιρα στο κοινοβούλιο το ανωτέρω νομοσχέδιο για τη δημοσιονομική υπευθυνότητα.

Ο πιο πάνω Διακανονισμός εκπνέει τον Απρίλιο 2011, βάσει δε τούτου η Σερβία θα έχει διενεργήσει μέχρι το τέλος τρέχοντος έτους, πέντε εκτάμιεύσεις, συνολικού ύψους περίπου € 1,46 δις.

Όπως δήλωσε πρόσφατα, ο επικεφαλής του Γραφείου Εκπροσώπησης του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου στη Σερβία (Resident Representative for Serbia) κ. Bogdan Lissovolik:

Παρόλο που η οικονομική ανάκαμψη της Σερβίας εμφανίζεται επί του παρόντος μάλλον χαλαρή, εντούτοις οι αναπτυξιακές της δυνάμεις είναι υγιέστερες σε σύγκριση με την προ της οικονομικής κρίσης περίοδο, η δε δημοσιονομική της σταθερότητα έχει σημαντικά βελτιωθεί.

Πάντως, υπάρχει το ενδεχόμενο ο πληθωρισμός να προσεγγίσει το ανώτατο όριο του σχετικού πλαισίου διακύμανσης στόχου, αν και το Δ.Ν.Τ. πιστεύει ότι μέχρι το τέλος του τρέχοντος έτους, τούτος τελικά θα διαμορφωθεί στο 6%, +/- δύο ποσοστιαίες μονάδες.

Η ακολουθούμενη δημοσιονομική πολιτική παραμένει επί του παρόντος ανεπαρκής, κατάσταση που απαιτεί την από πλευράς σερβικής κυβέρνησης περικοπή δαπανών του κρατικού προϋπολογισμού, ειδικά αυτών που αφορούν σε μισθούς και συντάξεις του δημόσιου τομέα.

Η πιο πάνω κυβέρνηση θα πρέπει, τόσο να αποφύγει την επιβολή νέων φόρων καθώς και παρεμφερών εισφορών, όσο επίσης να ολοκληρώσει το συντομότερο δυνατό, την εφαρμογή του προγράμματος εξάλειψης των σχετιζόμενων με επιχειρηματική εδώ δραστηριότητα, μη αναγκαίων γραφειοκρατικών διαδικασιών (guillotine process), καθόσον οι μέχρι σήμερα σχετικές ενέργειές της είχαν μάλλον περιορισμένα αποτελέσματα.

Στο ίδιο μήκος κύματος με τον κ. Lissovolik, ο Διοικητής της "N.B.S.", κ. Dejan Soskic:

Επείσησε την ανησυχία της εν λόγω κεντρικής Τράπεζας σχετικά με τον περίπου 1,4% μηνιαία, παρατηρούμενο εδώ τελευταία, ρυθμό αύξησης του πληθωρισμού.

Διευκρίνισε ότι, η απεξάρτηση της σερβικής οικονομίας από το Ευρώ και η αύξηση της χρήσης του Διηνάριου στις χρηματοπιστωτικές συναλλαγές στη Σερβία, θα απαιτήσουν διάστημα αρκετών ετών, χαρακτηριστικά δε ανέφερε ότι, τα κατά τους μήνες Μάρτιο – Ιούλιο τ.έ., συναφθέντα εδώ δάνεια σε Διηνάρια αντιπροσώπευαν το 40% του συνόλου των κατά την εν λόγω περίοδο, συναφθέντων δανείων.

Σημειωτέο, σύμφωνα με τραπεζικούς παράγοντες, δάνεια που έχουν χορηγηθεί από δραστηριοποιούμενες στη Σερβία Τράπεζες σε σερβικές επιχειρήσεις και που σήμερα δεν εξυπηρετούνται (non-performing loans), αντιπροσωπεύουν περίπου το 24% του συνόλου των συναφών εδώ δανείων (περίπου το 17,5% του συνόλου των χορηγηθέντων δανείων), κατάσταση που ενδεχομένως να έχει σημαντικό αρνητικό αντίκτυπο στη μεσοπρόθεσμη αποδοτικότητα του σερβικού τραπεζικού κλάδου, όχι όμως και στη σταθερότητα τούτου.

Σύμφωνα με δημοσιεύματα του σερβικού οικονομικού τύπου:

Η ελληνικής κρατικής ιδιοκτησίας Τράπεζα "ΑΤΕ Bank", που αποτελεί τον μεγαλύτερο μέτοχο της εδρεύουσας στη Νις, σερβικής Τράπεζας "ΑΙΚ Banka", κατά πάσα πιθανότητα θα πουλήσει το ανερχόμενο σε 20,3%, μερίδιό της μετοχικού κεφαλαίου, σε κοινές μετοχές, που κατέχει στη συγκεκριμένη Τράπεζα.

Η "ΑΤΕ Bank", κατόπιν πρόσφατης μη επιτυχίας της σε ευρωπαϊκή για Τράπεζες, άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (stress test), φημιολογείται ότι δέχτηκε υποδείξεις από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ("Ε.Σ.Β."), όπως πουλήσει τόσο το ανωτέρω μετοχικό μερίδιό της, όσο και εν λόγω μερίδια που κατέχει σε Τράπεζες στη Ρουμανία και την Ελλάδα.

Σημειωτέο, εκτός του πιο πάνω μεριδίου σε κοινές μετοχές, η "ΑΤΕ Bank" κατέχει επίσης το 24,9% των προνομιούχων μετοχών της "ΑΙΚ Banka".

Σύμφωνα με χρηματοπιστωτικούς εδώ κύκλους, βάσει της διαμορφωθείσας πρόσφατα, αγοραίας αξίας των μετοχών της "ΑΙΚ Banka", το συνολικό σε τούτη μετοχικό πακέτο (κοινές & προνομιούχες μετοχές) της "ΑΤΕ Bank", υπολογίζεται σε περίπου € 50 εκατ.

Επίσης, η εν λόγω σερβική Τράπεζα πρόκειται να καταβάλει στους μετόχους της ποσό € 10 εκατ., σαν μέρισμα για τα έτη 2008 και 2009.

Υπενθυμίζεται ότι, στις 11-9-06, η προαναφερθείσα ελληνική Τράπεζα απέκτησε το 24,9% των κοινών μετοχών και το 24,9% των προνομιούχων μετοχών της "ΑΙΚ Banka", έναντι ενός ουδέποτε γνωστοποιηθέντος τιμήματος.

Βάσει κυβερνητικής ανακοίνωσης, η σερβική κυβέρνηση έστειλε εσπευσμένα στο κοινοβούλιο προς ψήφιση, νομοσχέδιο για δανεισμό του σερβικού κράτους ποσού € 250 εκατ., από 10 εμπορικές Τράπεζες, προς το σκοπό κάλυψης του δημοσιονομικού ελλείμματος και αναχρηματοδότησης του δημόσιου χρέους.

Από τις πιο πάνω Τράπεζες, εννέα δραστηριοποιούνται στη Σερβία και μία στη Σλοβενία.

Αναλυτικότερα, επιδιώκεται η λήψη δανείων:

α) Συνολικού ύψους € 140 εκατ., από τις Τράπεζες "Banca Intesa" (ιταλικής ιδιοκτησίας), "UniCredit Bank Srbija" (ιταλικής ιδιοκτησίας), "Raiffeisen Bank" (αυστριακής ιδιοκτησίας), "Societe General Banka Srbija" (γαλλικής ιδιοκτησίας).

β) Ύψους € 10 εκατ., από την Τράπεζα "KBC Bank" (βελγικής ιδιοκτησίας), € 10 εκατ. από τη δραστηριοποιούμενη στη Σλοβενία "Slovenian Nova Kreditna Banka Maribor", € 20 εκατ. από την "EFG Eurobank" (ελληνικής ιδιοκτησίας), € 20 εκατ. από την "Vojvodjanska Banka" (ελληνικής ιδιοκτησίας), € 20 εκατ. από την "Hypo Alpe-Adria Bank" (κροατική, αυστριακών συμφερόντων) και € 30 εκατ. από την "Erste Bank" (αυστριακής ιδιοκτησίας).

Σε όλες τις πιο πάνω περιπτώσεις, το ετήσιο επιτόκιο θα ισούται με τριών μηνών διατραπεζικό επιτόκιο δανεισμού σε ευρώ (Euribor), επιπλέον ενός περιθωρίου που θα κυμαίνεται μεταξύ 4,25% και 5,30%.

Οικονομική/Εμπορική συνεργασία της Σερβίας με τρίτες χώρες - Ενέργεια - Έργα Υποδομής Μεταφορών

Τέθηκε από 1-10-10 εδώ σε ισχύ, η συμφωνία ελεύθερου εμπορίου, που υπεγράφη στις 17-12-09, στη Γενεύη, μεταξύ της Σερβίας και της Ε.Ζ.Ε.Σ. (Ευρωπαϊκή Ζώνη Ελευθέρων Συναλλαγών - Ε.Ε.Τ.Α. European Free Trade Association).

Υπενθυμίζεται ότι:

Η συγκεκριμένη Ζώνη περιλαμβάνει τις Ισλανδία, Λιχτενστάιν, Νορβηγία και Ελβετία.

Η προαναφερθείσα συμφωνία αναμένεται να προωθήσει σημαντικά το σερβικό εξαγωγικό εμπόριο, καθώς και διανοίγεται για τα σερβικά προϊόντα, μία αγορά 13 εκατ., υψηλού εισοδήματος καταναλωτών.

Η Σερβία είναι μέλος της CEFTA (Central European Free Trade Agreement - Συμφωνία Ελευθέρων Συναλλαγών της Κεντρικής Ευρώπης), όπως επίσης έχει υπογράψει συμφωνίες ελεύθερου εμπορίου με τις Ρωσία, Τουρκία και Λευκορωσία, καθώς και ενδιάμεση εμπορική συμφωνία (Interim Trade Agreement) με την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης ("European Bank for Reconstruction and Development – EBRD") και η σερβική κρατική σιδηροδρομική εταιρεία "Zeleznice Srbije", υπέγραψαν, στις 15-9-10, σύμβαση, βάση της οποίας η πρώτη θα χορηγήσει στη δεύτερη πίστωση ύψους € 100 εκ., για την αναβάθμιση της υποδομής του τμήματος του Σιδηροδρομικού Πανευρωπαϊκού Άξονα 10, που διέρχεται από τη Σερβία, καθώς και για τη χρηματοδότηση της αγοράς νέων αυτοκινηταμαξών.

Ειδικότερα, το προαναφερθέν ποσό θα διατεθεί για τον εκσυγχρονισμό 111 χλμ. σιδηροτροχιών (~€ 35 εκ.), για την αγορά εξοπλισμού συντήρησης σιδηροτροχιών και για την αγορά 15 νέων ηλεκτροκινούμενων αυτοκινηταμαξών (~€ 64 εκ.), οι οποίες θα αντικαταστήσουν ισάριθμες παλαιότερες που χρησιμοποιούνται σήμερα σε εμπορευματικούς συρμούς.

Η υλοποίηση της συγκεκριμένης επένδυσης, η οποία αναμένεται να έχει ολοκληρωθεί έως την 1^η Μαΐου 2014, θα επιτρέψει στη "Zeleznice Srbije" να βελτιώσει την ποιότητα και την αποτελεσματικότητα των παρεχόμενων από αυτήν υπηρεσιών μεταφοράς προσώπων και εμπορευμάτων, να ελαττώσει το συνάφες κόστος συντήρησης, όπως επίσης να εξοικονομήσει ενεργειακούς πόρους.

Εξάλλου, τμήμα της εν λόγω πίστωσης πρόκειται να διατεθεί και για τη χρηματοδότηση της αναδιάρθρωσης της "Zeleznice Srbije", η οποία αναδιάρθρωση έχει ήδη δρομολογηθεί, μέσω της υλοποίησης ενός Έργου τεχνικής υποστήριξης, κόστους € 650.000, που συγχρηματοδοτείται από τον Περιφερειακό Διεθνή Οργανισμό "Πρωτοβουλία Κεντρικής Ευρώπης" ("Central European Initiative"), τη γερμανική κυβέρνηση και το "Ειδικό Ταμείο Μετόχων της EBRD" ("EBRD Shareholders Special Fund").

Σημειώνεται ότι, συμπεριλαμβανομένης της εν λόγω πίστωσης, η EBRD έχει χορηγήσει συνολικά πάνω από € 300 εκ., για τον εκσυγχρονισμό των σερβικών σιδηροδρόμων.

Συμπληρωματικά, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων ("European Investment Bank – E.I.B.") πρόκειται να χρηματοδοτήσει με επιπλέον € 150 εκ. τον εκσυγχρονισμό της σιδηροδρομικής γραμμής που συνδέει το Βελιγράδι με το Novi Sad (Βόρεια Σερβία, επαρχία Vojvodina), που αποτελεί τμήμα ιδιαίτερης σημασίας του Σιδηροδρομικού Πανευρωπαϊκού Διαδρόμου 10.

Σύμφωνα με τον Υπουργό Υποδομών της Σερβίας, κ. Milutin Mrkonjic, ο οποίος παρέστη στην υπογραφή της εν λόγω σύμβασης, αναμένεται εντός του προσεχούς διμήνου η έναρξη των εργασιών ηλεκτροδότησης της σιδηροδρομικής γραμμής που συνδέει τις σερβικές πόλεις της Νότιας Σερβίας, Nis και Dimitrovgrad, τμήμα που επίσης ανήκει στον Σιδηροδρομικό Πανευρωπαϊκό Άξονα 10.

Σημειώνεται ότι, η ανακατασκευή και ο εκσυγχρονισμός του συγκεκριμένου τμήματος εκτιμάται ότι θα κοστίσει € 120 εκ. και θα χρηματοδοτηθεί μέσω σχετικής πίστωσης που θα χορηγήσει η Τράπεζα Εξαγωγών της Τσεχίας ("Czech Export Bank").

Τις συναφείς εργασίες θα εκτελέσει σερβο-τσεχική κοινοπραξία.

Πραγματοποιήθηκε στις 24-9-10, στο Εμπορικό Επιμελητήριο της Σερβίας (Βελιγράδι), η 9^η Σύνοδος του Σέρβο-Τουρκικού Επιχειρηματικού Συμβουλίου.

Κατά την εναρκτήρια ομιλία του, ο Πρόεδρος του ως άνω Επιμελητηρίου, κ. Milos Bugarin, ανέφερε ότι πρωταρχικός στόχος της Συμφωνίας Ελευθέρου Εμπορίου μεταξύ Σερβίας και Τουρκίας, η οποία έχει τεθεί σε ισχύ εδώ και περίπου ένα μήνα, είναι η γενικότερη ενίσχυση των οικονομικών σχέσεων μεταξύ των δύο χωρών.

Όπως τόνισε ο κ. Bugarin, η θέση σε ισχύ της συγκεκριμένης Συμφωνίας δημιουργεί ένα νέο και ευνοϊκότερο πλαίσιο επιχειρηματικής συνεργασίας, κάτι που θα οδηγήσει σε ενίσχυση, όχι μόνο των εκατέρωθεν εμπορικών συναλλαγών, αλλά και των επενδύσεων, οι οποίες, μέχρι τώρα, ήταν μηδαμινές.

Στη συνέχεια, ο Σέρβος Υπουργός άνευ χαρτοφυλακίου, κ. Sulejman Ugljanin, ο οποίος είναι και ο Συμπρόεδρος της Μικτής Σέρβο-Τουρκικής Επιτροπής Οικονομικής Συνεργασίας, υπογράμμισε ότι οι Συμφωνίες Οικονομικής Συνεργασίας, Ελευθέρου Εμπορίου και Έργων Υποδομών, που έχουν υπογράψει οι δύο χώρες, έχουν δημιουργήσει ευνοϊκές συνθήκες συνεργασίας σε πάρα πολλούς τομείς της οικονομίας.

Επίσης, ο Τούρκος Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και έτερος Συμπρόεδρος της ως άνω Επιτροπής, κ. Omer Dincer, δήλωσε ότι, η διμερής σερβο-τουρκική οικονομική συνεργασία βρίσκεται σε στάδιο ανάπτυξης, λόγω της υπογραφής τόσο των προαναφερθεισών Συμφωνιών, όσο και Συμφωνιών που άπτονται θεμάτων απασχόλησης και κοινωνικής ασφάλισης, καθώς επίσης και λόγω της απελευθέρωσης του καθεστώτος χορηγήσεων εισόδου.

Ο κ. Dincer δεν παρέλειψε να τονίσει ότι η Τουρκία ενδιαφέρεται για την ενίσχυση της διμερούς συνεργασίας, ιδιαίτερα στους τομείς των πετροχημικών, της τιμμεντοβιομηχανίας και της γεωπονίας.

Μετά τη λήξη των εργασιών της Σύνοδου του Σέρβο-Τουρκικού Επιχειρηματικού Συμβουλίου, οι ανωτέρω Υπουργοί συνυπέγραψαν Πρωτόκολλο Συνεργασίας, τονίζοντας ότι οι δύο χώρες σκοπεύουν να ενισχύσουν, σε σύντομο χρονικό διάστημα, τις διμερείς εμπορικές συναλλαγές, με στόχο η αξία τούτων να αγγίξει τα \$ 450-500 εκ.

Σημειώνεται ότι η αξία του ως άνω εμπορίου, το 2009, ανήλθε σε \$ 334,2 εκ.

Κατά την υπογραφή του Πρωτοκόλλου, οι δύο πλευρές δεσμεύτηκαν να ενισχύσουν τη διμερή συνεργασία στους τομείς της ενέργειας, της γεωργίας, του τουρισμού και των μεταφορών.

Σύμφωνα με δηλώσεις του κ. Ugljanin, τουρκικές κατασκευαστικές εταιρείες έχουν εκφράσει το ενδιαφέρον τους να συμμετάσχουν στην υλοποίηση Έργων υποδομής και οικιστικής ανάπτυξης, που υλοποιούνται στη Σερβία, συμπεριλαμβανομένης της κατασκευής κύριων οδικών αρτηριών, όπως αυτές που θα συνδέουν τη σερβική πόλη Novi Pazar με τις πόλεις Sjenica και Tutin (Νότια Σερβία), αλλά και τμημάτων του αυτοκινητοδρόμου που θα συνδέει το Βελιγράδι με τη σερβική πόλη Boljare, ο οποίος θα καταλήξει στο λιμένα Bar του Μαυροβουνίου.

Εξάλλου, ο κ. Ugljanin επιβεβαίωσε ότι συνεχίζονται οι συνομιλίες των αρμόδιων σερβικών Υπηρεσιών με την τουρκική αεροπορική εταιρεία "Turkish Airlines", σχετικά με τη μελετώμενη ιδιωτικοποίηση του σερβικού κρατικού αερομεταφορέα "Jat Airways". Μάλιστα, ο Σέρβος Υπουργός επανέλαβε ότι η νέα συναφής στρατηγική της σερβικής κυβέρνησης, όπως αυτή εκφράστηκε από τον Πρωθυπουργό της χώρας, κ. Mirko Cvetkovic, είναι ο κατ' αρχάς εντοπισμός των υγιών τμημάτων της "Jat Airways" και, στη συνέχεια, η διαπραγμάτευση για την ιδιωτικοποίηση αυτών ακριβώς των τμημάτων της σερβικής εταιρείας.

Ο κ. Ugljanin ανακοίνωσε επίσης ότι, την επόμενη άνοιξη, αναμένεται να ξεκινήσουν οι κόστους € 1,69 εκ. εργασίες κατασκευής περιφερειακής βιομηχανικής ζώνης, στη σερβική πόλη Tutin (Νότια Σερβία), οι οποίες θα χρηματοδοτηθούν από τουρκικά κονδύλια. Πλην της εν λόγω βιομηχανικής ζώνης, σχεδιάζεται η δημιουργία τόσο νέας οικιστικής περιοχής, όσο και ζώνης ελεύθερου εμπορίου, στην ίδια πόλη, στο πλαίσιο ενός Έργου δημιουργίας υποδομών,

συνολικού κόστους € 40 εκ., εκ των οποίων η Τουρκία θα χορηγήσει, σύμφωνα με τον ως άνω Υπουργό, περίπου € 30 εκ.

Η επόμενη Σύνοδος του Σέρβο-Τουρκικού Επιχειρηματικού Συμβουλίου θα γίνει στην Άγκυρα, το 2011.

Σημειωτέο, κατά τη διάρκεια συνάντησής του με τον Υπουργό κ. Dincer, ο Πρωθυπουργός κ. Cvetkovic ανέφερε ότι, οι σερβο-τουρκικές σχέσεις έχουν πλέον αγγίξει το επίπεδο της στρατηγικής εταιρικής σχέσης, κάτι το οποίο είναι εξαιρετικά σημαντικό για τη γενικότερη σταθερότητα της ευρύτερης περιοχής των Βαλκανίων.

Επίσης, τόσο ο κ. Cvetkovic, όσο και ο κ. Dincer, τόνισαν την ανάγκη ενίσχυσης της συνεργασίας των δύο χωρών, ιδιαίτερα στον τομέα των επενδύσεων σε έργα οδικών υποδομών, μέσα από την πλήρη υλοποίηση των Συμφωνιών που υπέγραψαν οι δύο πλευρές, κατά την πρόσφατη επίσκεψη του Τούρκου Προέδρου, κ. Recep Tayyip Erdogan, στη Σερβία.

Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων ("E.I.B.") και η σερβική κρατική εταιρεία "Putevi Srbije" ("Roads of Serbia"), υπέγραψαν στις 27-10-10, σύμβαση βάσει της οποίας η πρώτη θα χορηγήσει στη δεύτερη, ποσό δανείου € 40 εκατ., για τη χρηματοδότηση της κατασκευής του μήκους 5,4 χλμ., τμήματος μεταξύ Orlovača και Mt Avala, του παρακαμπτήριου του Βελιγραδίου.

Σημειωτέο, το ανωτέρω ποσό αποτελεί τη δεύτερη δόση μίας δανειοδότησης, συνολικού ύψους € 180 εκατ., η χορήγηση της οποίας εγκρίθηκε από την "E.I.B." το 2007, προς το σκοπό μερικής χρηματοδότησης της κατασκευής του πιο πάνω παρακαμπτήριου.

Σύμφωνα με διευκρινίσεις της Σερβίδας Υπουργού Οικονομικών κας Diana Dragutinovic:

Το συγκεκριμένο δάνειο θα έχει διάρκεια αποπληρωμής 25 έτη, περίοδο χάριτος επτά έτη και ετήσιο επιτόκιο ίσο με έξη μηνών διατραπεζικό επιτόκιο δανεισμού σε ευρώ (Euribor), επιπλέον ενός περιθωρίου 0,7%.

Η σύμβαση για τη χορήγηση της τρίτης ως άνω δόσης, ύψους € 80 εκατ., αναμένεται να υπογραφεί το 2011.

Από το 2001 μέχρι σήμερα, η μεν "E.I.B.", που τον ερχόμενο Νοέμβριο πρόκειται να ανοίξει περιφερειακό της Γραφείο στο Βελιγράδι, έχει χορηγήσει στη Σερβία δάνεια συνολικού ύψους περίπου € 2,6 δις, για τη χρηματοδότηση αναπτυξιακών επενδύσεων, η δε Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης & Ανάπτυξης ("E.B.R.D."), έχει προβεί σε εδώ χρηματοδοτήσεις ύψους περίπου € 2,2 δις, από τα οποία, € 1,9 δις για αναπτυξιακές δανειοδοτήσεις και € 375 εκατ. για εισφορά κεφαλαίου (capital injection) σε εγχώριες επιχειρήσεις και Τράπεζες.

Όπως μας πληροφόρησαν ο κ. Zoran Drobnjak, Γενικός Διευθυντής της ανωτέρω εταιρείας "Putevi Srbije" και Σέρβοι κυβερνητικοί παράγοντες:

Η κατασκευή του παρακαμπτήριου του Βελιγραδίου συνεπάγεται συνολικό κόστος € 360 εκατ.

Προς το σκοπό κάλυψης του πιο πάνω κόστους, θα χορηγηθούν υπό μορφή δανείου, € 180 εκατ. από την "E.I.B." και € 60 εκατ. από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης & Ανάπτυξης ("E.B.R.D."), το δε υπόλοιπο ποσό θα καταβληθεί από την "Putevi Srbije".

Οι εργασίες στο ανωτέρω τμήμα μεταξύ Orlovača και Mt Avala, που περιλαμβάνει τρεις γέφυρες καθώς επίσης τη σήραγγα Strazevica, η κατασκευή της οποίας θα χρηματοδοτηθεί από το κράτος, θα ξεκινήσουν τον Μάρτιο ή Απρίλιο του 2011, αναμένεται δε τούτες να περατωθούν μέχρι τον Ιούνιο 2012.

Οι διαδικασίες χορήγησης στη σερβική κυβέρνηση, δανείου ύψους € 350 εκατ., προς το σκοπό χρηματοδότησης της κατασκευής του τμήματος του Πανευρωπαϊκού Λιαδρόμου 10

μεταξύ Nis και Dimitrovgrad (κοντά στα σύνορα με τη Βουλγαρία), αναμένεται να έχουν ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος του ερχόμενου μηνός Νοεμβρίου.

Βάσει των ανωτέρω Σέρβων κυβερνητικών παραγόντων:

Η "E.I.B.", σε σχέση με τη Σερβία, έχει καταρτίσει για το τρέχον έτος σημαντικά χρηματοδοτικά προγράμματα, ύψους περίπου € 900 εκατ., τα οποία, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνουν και συναφείς χορηγήσεις, ύψους περίπου € 300 εκατ., για τα επενδυτικά σχέδια της συσταθείσας εδώ το 2008 και εδρεύουσας στο Κραγυένας (Κεντρική Σερβία) βιομηχανικής κοινοπραξίας μεταξύ της Σερβίας (33% του μετοχικού πακέτου) και της ιταλικής αυτοκινητοβιομηχανίας "FIAT" (67% του μετοχικού πακέτου), "Fiat Automobili Srbija".

Κατά το 2008, η "E.I.B." χορήγησε στη Σερβία αναπτυξιακά δάνεια, ύψους € 893 εκατ.

Όλα τα τρέχοντα αναπτυξιακά έργα στη Σερβία, που έχουν χρηματοδοτηθεί από την "E.I.B.", υλοποιούνται με επιτυχία, ειδικά δε κατόπιν της χορήγησης το 2009, δανείου στο σερβικό κράτος, ύψους € 315 εκατ., βάσει του πυραμιδοειδούς πιστωτικού της μηχανισμού "Apex Global Loan Facility", η συγκεκριμένη Τράπεζα χρηματοδότησε περισσότερα των 250 σερβικών οικονομικών προγραμμάτων, συντελώντας στην εδώ δημιουργία 2.900 θέσεων εργασίας.

Όπως έχουμε ήδη γνωρίσει:

Τα χορηγούμενα στο πλαίσιο του ανωτέρω μηχανισμού δάνεια, εκκινούν από την Κεντρική Τράπεζα της επωφελούμενης χώρας προς τις εμπορικές τούτες Τράπεζες, προς το σκοπό δανειακής υποβοήθησης εγχώριων μικρομεσαίων επιχειρήσεων, φερέγγυων ιδιωτών επιχειρηματιών και Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Το ανωτέρω χορηγηθέν στη Σερβία δάνειο, εντάσσεται σε ένα σύνολο χρηματοδοτικών παροχών της "E.I.B.", που στοχεύουν στη στήριξη της σερβικής οικονομίας έναντι της υφιστάμενης οικονομικής κρίσης καθώς και στην υποβοήθηση της ενταξιακής πορείας της χώρας προς την Ε.Ε.

Ειδικότερα, ο προαναφερθείς μηχανισμός "Apex Global Loan Facility", αποσκοπεί στη χρηματοδότηση προγραμμάτων μικρομεσαίων επιχειρήσεων, έργων υποδομής μικρού και μεσαίου μεγέθους που αναλαμβάνονται από τις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης, όπως επίσης βιομηχανικές επενδύσεις, κάθε μεγέθους, στους τομείς οικονομίας γνώσης, ενέργειας, μεταφορών και περιβάλλοντος.

Επίσης επιδιώκεται η ανάπτυξη του χρηματοπιστωτικού συστήματος, προς όφελος των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, η βελτίωση της βιομηχανικής ανταγωνιστικότητας, η ορθολογική χρήση της ενέργειας και η προστασία του περιβάλλοντος.

Δάνεια όπως το πιο πάνω είναι συνήθως 15^{ους} διάρκειας αποπληρωμής, με περίοδο χάριτος μέχρι 5 έτη και με επιτόκιο ισότιμο με το διατραπεζικό επιτόκιο του Λονδίνου (London Interbank Offered Rate – LIBOR), επιπλέον ενός σταθερού επιτοκίου περίπου 4,05%.

Κατά το πρώτο τρίμηνο του 2011, η "E.I.B." αναμένεται να εγκρίνει ένα νέο δάνειο, ύψους € 250 εκατ., βάσει του προαναφερθέντος μηχανισμού.

Μέσα στο αμέσως επόμενο διάστημα, η ανωτέρω Τράπεζα θα επικεντρώσει το για τη Σερβία χρηματοδοτικό της ενδιαφέρον, κυρίως σε έργα εκσυγχρονισμού και ανακατασκευής της σιδηροδρομικής εδώ υποδομής και σε επενδυτικές κοινοπραξίες δημόσιου-ιδιωτικού τομέα.

Κατά τη σύνοδο στις 24-9-10, στα Σκόπια, του Υπουργικού Συμβουλίου της Ενεργειακής Κοινότητας Νοτιοανατολικής Ευρώπης (South East European Energy Community – EPSU), ο Σέρβος Υπουργός Ενέργειας και Μεταλλείων κ. Petar Skundric, κάλεσε τις χώρες της συγκεκριμένης περιοχής όπως διαμορφώσουν το συντομότερο δυνατό, μία περιφερειακή ενεργειακή στρατηγική, προς το σκοπό από κοινού αντιμετώπισης συναφών μελλοντικών

αναγκών, ταχύτερης κατάρτισης και υλοποίησης κοινών ενεργειακών προγραμμάτων, καθώς επίσης ομαλότερης ενσωμάτωσης των πιο πάνω χωρών στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Όπως ανέφερε ο κ. Skundric:

Ο ενεργειακός τομέας κάθε μίας των προαναφερθεισών χωρών, παρουσιάζει μεν ορισμένες διαφορές, σε σχέση με αυτούς των υπολοίπων, συνάμα όμως υπάρχουν μεταξύ των εν λόγω τομέων και τόσα κοινά χαρακτηριστικά, ώστε η διαμόρφωση μίας ως άνω περιφερειακής στρατηγικής να καθίσταται εφικτή και σκοπιμότητα.

Με δεδομένο τη διαρκώς αυξανόμενη διεθνώς κατανάλωση ενέργειας, γνώμονα της ανωτέρω στρατηγικής θα αποτελεί:

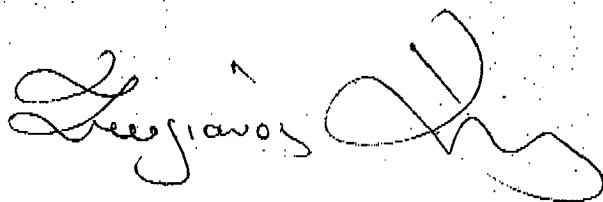
- Η υλοποίηση βασικών περιφερειακών έργων ενεργειακής υποδομής, όπως π.χ. ο αγωγός φυσικού αερίου South Stream, ο Πανευρωπαϊκός Αγωγός Πετρελαίου (Pan European Oil Pipeline – PEOPI), διάφοροι μικρότεροι περιφερειακοί αγωγοί φυσικού αερίου, διασυνδέσεις διακίνησης φυσικού αερίου και το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Συστημάτων Μεταφοράς Αερίου (European Network of Gas Transmission).

- Η βελτίωση της ενεργειακής αποτελεσματικότητας.
- Η βέλτιστη χρησιμοποίηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.
- Η προστασία του περιβάλλοντος.
- Η προσέλκυση ενεργειακών επενδύσεων

Η συγκεκριμένη ενεργειακή στρατηγική κρίνεται αναγκαία για την προαναφερθείσα περιοχή καθόσον, οι σε πετρέλαιο και αέριο ανάγκες αυτής καλύπτονται με σχετικές εισαγωγές, η δε υλοποίηση σε τούτη συναφών σημαντικών επενδυτικών προγραμμάτων, όπως π.χ. δημιουργία πυρηνικών εγκαταστάσεων, κατάσκευή στη Σερβία του υδροηλεκτρικού σταθμού Djerdap 3 στο Δούναβη και τριών υδροηλεκτρικών σταθμών στον ποταμό Drina (στα σύνορα με τη Βοσνία & Ερζεγοβίνη), απαιτεί στενή και συγκροτημένη διεθνή συνεργασία.

Σημειωτέο, το ανωτέρω Υπουργικό Συμβούλιο, κρίνοντας σαν άκρως θετική την προαναφερθείσα σερβική πρωτοβουλία, έδωσε οδηγίες στη Γραμματεία της Ενεργειακής Κοινότητας Νοτιοανατολικής Ευρώπης, όπως τούτη προβεί σε σχετικές ενέργειες προετοιμασίας, το συντομότερο δυνατό.

Για οιαδήποτε εξέλιξη επί των ανωτέρω θεμάτων θα σας τηρήσουμε ενήμερους.

Στυλιανός Λιάγγης
Γενικός Σύμβουλος Ο.Ε.Υ. Α'